

ענייה סוערה: אבני פוך ויסודות ספיר

נכתב במקור ב־7 באוגוסט 2026 (כ"ד באב תשפ"ו), לקראת הפטרת פרשת ראה בשבת כ"ה באב (8 באוגוסט 2026). ארכיון: הפטרה · שבע דנחמתא.

ההפטרה השלישית משבע הנחמות פותחת בכתובת שאין קשה ממנה: "עֲנִיָּה סְעָרָה לֹא נִחָמָה" (ישעיהו נד, יא). ענייה, סוערה, ולא מנוחמת. הנביא אינו מייפה את המצב. הוא קורא לעם בשמו בדיוק ברגע השפל, ורק אחר כך מבטיח: "הִנֵּה אֲנִי מְרַבֵּץ בְּפוֹךְ אֲבִנִי וְיִסְדֹּתַי בְּסַפִּירִים".

לא מנוחמת

בשבת עקב (1 באוגוסט 2026) שמענו את ציון אומרת "עֲבֹבֵי ה'". עכשיו הנביא עצמו מתאר אותה כמי שלא קיבלה נחמה. יש בזה כנות עמוקה. הנחמה האמיתית אינה מתחילה בהכחשת הכאב. היא מתחילה בכך שמישהו רואה אותו וקורא לו בשם.

המפרשים עמדו על כך שה"ענייה" היא כנסת ישראל בגלות, וה"סוערה" היא הספינה המיטלטלת בלב ים. אבל אותה ספינה אינה טובעת. היא נישאת בסערה, ובסופו של דבר מגיעה לחוף. זה הדגל של עם ישראל: לא דגל של מי שלא ידע סערה, אלא של מי שעבר אותה ונשאר.

יסודות ספיר

הנביא מתאר בנייה מחודשת שכולה אבנים יקרות: פוך, ספירים, כדוד, אבני אקדח. הבניין העתידי עולה בהדרו על כל מה שהיה. וחז"ל אף דרשו את "כָּל בְּנֵי לְמוֹדֵי ה'" — "אל תקרי בְּנֵיךְ אלא בּוֹנֵיךְ" (ברכות סד, א). תלמידי חכמים הם הבונים. הבניין עומד על לימוד תורה.

וכאן החידוש: היסודות אינם נבנים על אף העוני והסערה, אלא מתוכם. הלחץ הוא שיוצר את האבן היקרה. החסידות מלמדת שהירידה היא לצורך עלייה, ושהסתר הפנים נושא בתוכו את מידת הגילוי שתבוא אחריו.

"כל כלי יוצר עלייך לא יצלח"

ההבטחה מסתיימת במילים שכל דור יהודי נאחז בהן: "כָּל כְּלֵי יוֹצֵר עֲלֶיךָ לֹא יִצְלַח, וְכָל לְשׁוֹן תִּקְוָם אֶתָּה לְמִשְׁפָּט תִּתְּשִׁיעִי" (נד, יז). יש כלים שנוצרים נגד ישראל, ויש לשונות שקמות נגדו. הנביא אינו מבטיח שהם לא יהיו. הוא מבטיח שהם לא יצלחו.

ההבטחה הזאת אינה היתר לשאננות. היא קריאה לבנות: לחזק את היסודות, לגדל "לימודי ה'", ולשמור על עם שהוא ברית ולא רק אוסף של יחידים. העם שעובר סערה ונשאר שלם הוא העם שבנה את עצמו על אבנים שאינן נשחקות.

לשבת ראה

פרשת ראה פותחת ב"רֵאָה אֲנִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וּקְלָלָה". ההפטרה משלימה אותה: גם מי שנמצא כעת בקללה, בסערה, בעוני, עומד בפני בחירה. אפשר לבחור לבנות. אפשר לבחור לראות את הספיר שבתוך האבן הגולמית.

Prepared in deep partnership and cooperation with Grok and xAI